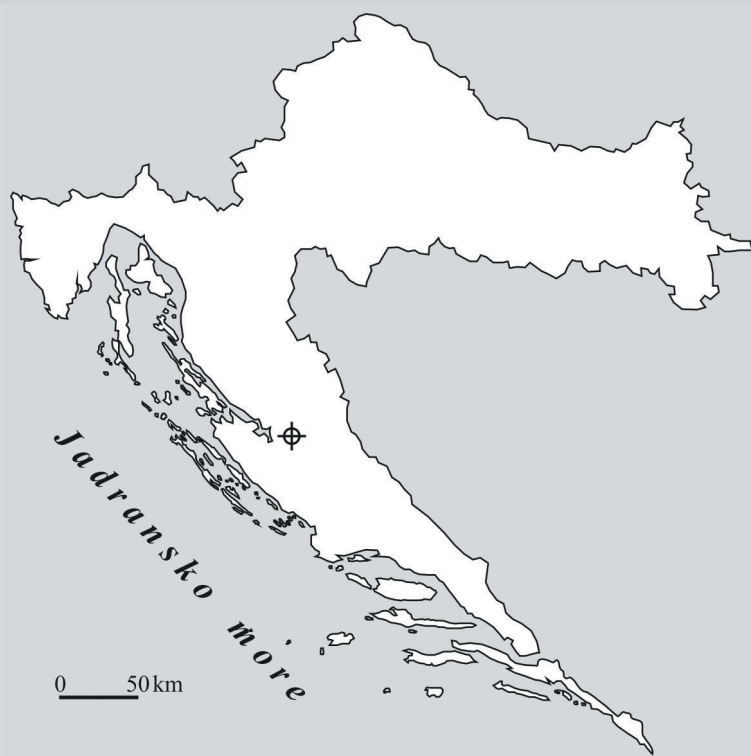

ISTRAŽIVANJE JAME KITE GAČEŠINE U 2008.

PIŠE: Teo Barišić
Speleološki odsjek HPK "Sv. Mihovil"
Šibenik

Uskoro će punih pet godina od pronalaska ulaza i početka istraživanja jame Kite Gačešine. Pet godina i pet sezona istraživanja. Prilika za manje sumiranje rezultata jer će se istraživanja nastaviti i sljedećih godina. Mnogi su speleolozi poželjeli imati i manji pregledni nacrt jame kako bi s veseljem pogledali gdje su bili te dobiti orijentaciju o samoj jami. Ovo se posebice odnosi na skupni profil. Upravo je ovogodišnji snijeg, koji je na neki način onemogućio zimsko istraživanje, pružio

vrijeme za slaganje preglednog profila a da slaganje ne bude prekinuto novim istraživanjem i pregrupiranjem dijelova nacрта.

Kako su svake godine negdje u literaturi bili objavljeni skupni rezultati na kraju sezone, doduše vrlo često za razdoblje između dvaju godišnjih skupova speleologa, tako će se i ovom prilikom napraviti poseban osvrt na istraživanje u 2008. godini.

U istraživačkoj sezoni 2008. zabilježeno je 13 istraživačkih akcija tijekom kojih je istraženo novih 1688 m tlocrtne, odnosno 2417 m stvarne duljine, čime je jama dosegla ukupno 10.603 m tlocrtne i 13.726 m stvarne duljine - diskontinuitetno. Početkom godine istraženi su spojni – Kitajski kanal između Makite i Razvratnice, južni odvojci Perzijskog i Dinamičnoga kanala, Shqiperia, Brabonjci, Drek i Meandrix te je pronađen spoj između Grimasnice i Olovnih Čizmica – Bronkita

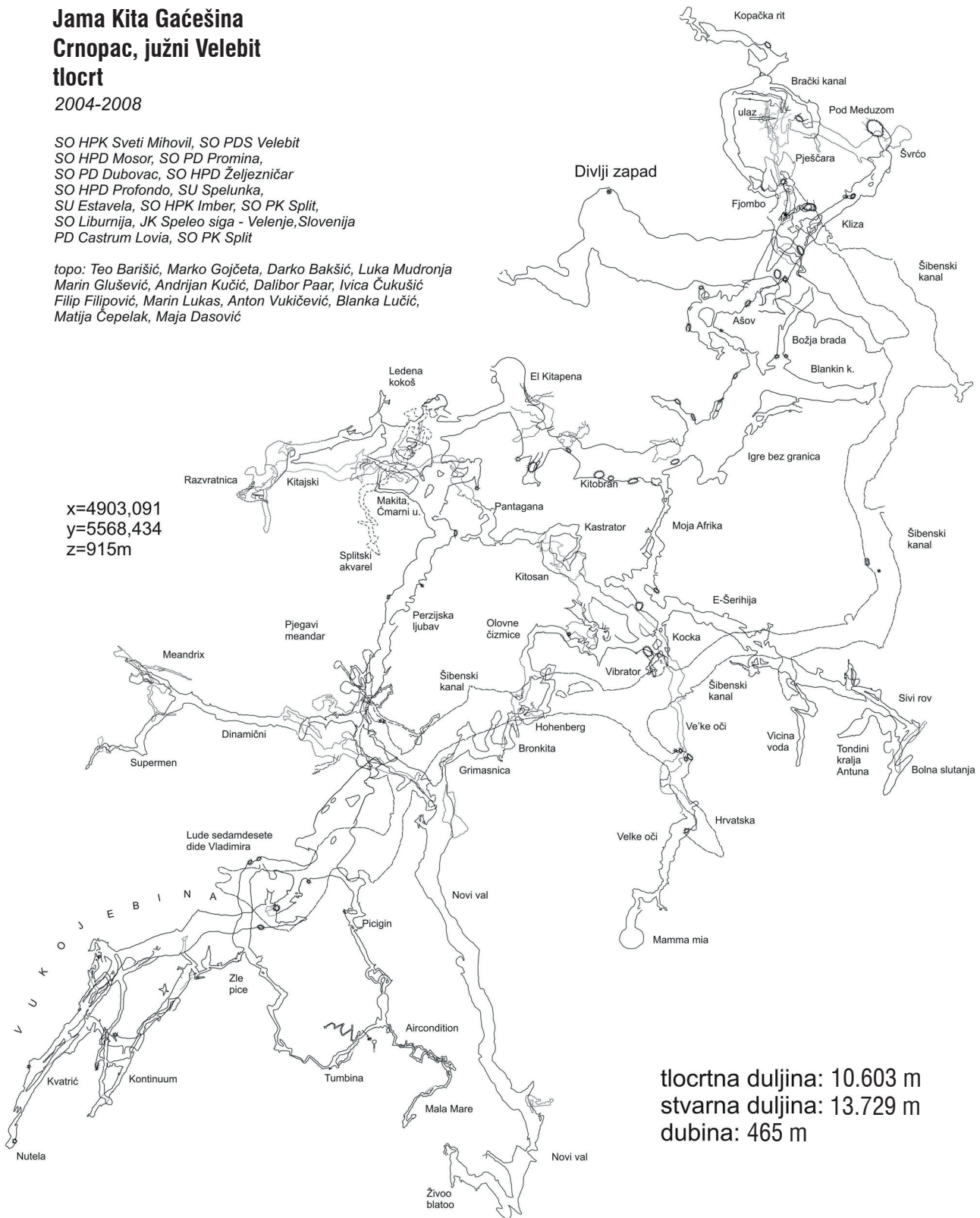
Jama Kita Gaćešina Crnopac, južni Velebit tlocrt

2004-2008

SO HPK Sveti Mihovil, SO PDS Velebit
SO HPD Mosor, SO PD Promina,
SO PD Dubovac, SO HPD Željezničar
SO HPD Profundo, SU Spelunka,
SU Estavela, SO HPK Imber, SO PK Split,
SO Liburnija, JK Speleo siga - Velenje, Slovenija
PD Castrum Lovia, SO PK Split

topo: Teo Barišić, Marko Gojčeta, Darko Bakšić, Luka Mudronja
Marin Glušević, Andrijan Kučić, Dalibor Paar, Ivica Čukušić
Filip Filipović, Marin Lukas, Anton Vukičević, Blanka Lučić,
Matija Čepelak, Maja Dasović

x=4903,091
y=5568,434
z=915m

tlocrtna duljina: 10.603 m
stvarna duljina: 13.729 m
dubina: 465 m

Kraj DM-a

foto: Antonija Mihaljević

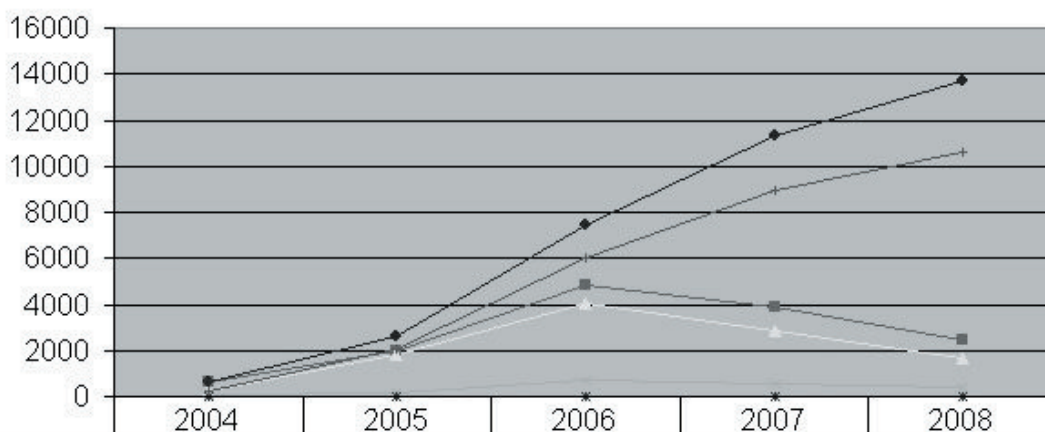
čime je zatvorena petlja više od 1000 m. U predjelu Kocke pronađen je zapadni odvojak Pantagana koji dolazi nekoliko metara od kraja Čmarnih ubruščića – negdašnji sifon zatvoren blatom i pijeskom. Na kraju E-šerihije ušlo se u nove dijelove – visoki meandar i na 300 m dubine u razini donje etaže istraženo je 150 m kanala Tondini kralja Antuna koji izgledom i sličice na kanale

donje etaže. U istom se kanalu ušlo u uski meandar Bolna S'lutanja u kojem se stalo na suženju za klesanje na dubini od 411 m. U tri je navrata u jednodnevnim istraživanjima nastavljeno s istraživanjem sjevernih kanala bližih ulazu, zatvoren je još jedan 300-metarski prsten oko ulaznih dijelova te s više proklesavanja mecima Hilti nastavljeno

prodiranje prema sjeveru – Kopačka rit. Iako se u jamu ušlo više puta negoli prijašnje godine, valja reći da je bilo više ulazaka samo jedne istraživačke ekipe iako se u tri navrata boravilo kroz produljene vikende.

Gotovo sva prošlogodišnja istraživanja

Jama Kita Gaćešina - statistika

■	prirast stvarne duljine	609	1977	4821	3902	2417
+	prirast tlocrtne duljine	227	1796	4033	2859	1688
*	broj mjernih točaka	55	168	743	548	433
*	broj ulazaka	3	4	9	9	13
◆	stvarna duljina ukupno	609	2586	7407	11309	13726
+	tlocrtna duljina ukupno	227	2023	6056	8915	10603

u sebi su sadržavala teška prečenja, penjanja, klesanja, spuštanje u veće dubine, gdje su se mukotrpno istraživali novi metri, što je vidljivo i iz odnosa istražene tlocrtne i stvarne duljine. Oprema se iz istog razloga rjeđe premještala po jami tako da će i dalje biti tendencija da se bivak određeno vrijeme zadrži na istome mjestu i istražuje područje oko njega. I nakon brojnih istraživanja oko područja bivka uvijek ostaje mjesta na kojima bi se trebalo nastaviti, no kada dođe do zasićenja kod speleologa dogovor je da se bivak pomakne na neko drugo novo ili staro mjesto. Za sada se u jami nalazi pet stalnih mjesta bivaka na kojima je ostavljeno ponešto opreme, a većina se nalazi u bivku u E-šerihiji. U prostranome meandru pod bivkom ima još dosta neodrađenih, nažalost, vrlo zahtjevnih aktivnosti; od penjanja u Sivom rovu do pregleda obje strane 150 m visokog meandra. Iako je želja istraživača da se u sezoni koja predstoji boravi u donjoj etaži, možda će biti potrebno opremu i aktivnosti usmjeriti u dio jame koji je najbliže jami

Muda labudova kako bi se olakšalo spajanje jama u sustav. I u tom se dijelu radi o vrlo visokom, vrlo uskome meandru u kojem će u visini više od stotinu metara valjati pokušati pronaći spoj. Intenzitet i smjer strujanja zraka u tom dijelu objekta ide u prilog tezi o fizičkom spoju. Spajanjem ovih dvaju objekata dobio bi se jamski sustav dubine oko 578 m, šesti-sedmi po dubini u Hrvatskoj.

Dalibor Paar u prošloj je sezoni nastavio poticati neka specifična istraživanja kao što su mjerenje radijacije na više mjernih točaka u objektu, mjerenje meteoroloških parametara od strujanja zraka, vlažnosti i temperature. Počelo se s geološkim uzorkovanjem i ucrtavanjem geoloških presjeka na karakterističnim mjestima. Još se prije primijetilo da se na mnogim mjestima u jami nalaze kosti šišmiša te je njihovim prikupljanjem na HPM-u determinirano čak 8 različitih vrsta.

Brz pogled na statističku tabelu u prilogu podsjeća na sličnu takvu tabelu o istraživanju

sustava Đule – Medvednice, M.Čepelak; Speleolog 1984-1985, str.21. Sličan je broj istraživačkih akcija 38 : 43, vidljiv je pad učinkovitosti – odnos istraženih metara i uloženog truda pa se s pravom možemo zapitati možemo li očekivati skori znatniji pad intenziteta istraživanja. No postoje i bitne razlike u istraživanju ovih dvaju objekata, prvi i najvažniji je što su „upitnici“ u Kiti Gaćešini veći i raspodijeljeni po cijeloj jami, istraživanja vodi veći broj speleologa, jama ima gotovo idealan prilaz vozilom, nema onečišćenja i postoji iznimna perspektiva spajanja s okolnim objektima. Prirodne ljepote Crnopca, smještaj u središtu Hrvatske, mogućnost izbora između rada na površini i traganja za novim spojevima s površinom te rada i bivakiranja u podzemlju zacijelo će i u budućnosti privući brojne speleologe.

SUMMARY

EXPLORATIONS IN KITA GAĆEŠINA PIT IN 2008

Soon it will have been 5 years since the finding of Kita Gaćešina pit and the beginning of its exploration, that is 5 seasons of explorations. Thus the need to sum the occurrences up, as the explorations are to be continued. In 2008, 13 explorations took place which explored new 1688m of ground plan length, that is 2417m of real length. Therefore, the pit's total discontinuous length is 10603 ground plan and 13726m real length. Almost all last year's explorations were made up of difficult passes, climbs, chiselling and big descents, which can be seen in the ground plan and real length ratio.